

Tips en ideeën voor kennisbenutting en –deling door docenten

Deze tips zijn afkomstig uit het NRO-onderzoeksproject ‘Docenten creëren en benutten kennis’. De tips zijn gebaseerd op interviews met docenten en docentonderzoekers en op literatuurstudie. Beschouw deze tips als mogelijke interventies/acties die je als school kunt inzetten om het opdoen, toepassen en verspreiden van kennis te bevorderen.

A. Activiteiten voor kennisbenutting en -deling

1. Voor het opdoen van kennis:

- Keuze van een onderwerp* dat motiveert.
(Tip: besteed voldoende tijd aan het verkennen en uitdiepen van het onderwerp).
- Leren van anderen* in en buiten de eigen school.
(Opties: gesprekken met collega’s, bestuderen van onderzoeksliteratuur, deelnemen aan trainingen/workshops/symposia/congressen).
- Partnerschap* aangaan met een externe begeleider
(Zoals: iemand die kan bijdragen aan de vertaalslag van algemene (beschikbare) kennis naar de onderwijspraktijk, of die kan ondersteunen bij het vinden van en/of het kritisch bestuderen van literatuur en onderzoeksresultaten).
- Een (of meerdere) experts* uitnodigen om een presentatie te geven of om in gesprek mee te gaan.
- Contact leggen met andere docenten en/of leernetwerken* die bezig zijn met hetzelfde thema, met onderzoek of onderwijsontwerp.

2. Voor het toepassen van kennis in de eigen praktijk:

- Tijd inplannen voor het maken van een *vertaalslag* van kennis (uit onderzoek, van experts, van collega’s) naar toepassing daarvan in de eigen onderwijspraktijk
- Directe collega’s* betrekken bij het toepassen van ideeën en materialen in de eigen lespraktijk.
- Evalueren van de ervaringen* met de toepassingen/ontwerpen etc.
- Betrekken van een *begeleider/expert* die kan bijdragen aan het maken van de vertaalslag van algemene (beschikbare) kennis naar onderwijspraktijk.

3. Voor kennisdeling:

- Stilstaan* bij wie er iets heeft aan de opgedane kennis.
(Tip: Maak onderscheid tussen *directe collega’s* (meer gericht op vakinhoud, didactiek en proces) en *andere collega’s* (passend bij visie van de school). Ga na/inventariseer wat collega’s weten over bepaalde onderwerpen.)
- Ervaringen en kennis uitwisselen* met collega’s (op een gelijkwaardige basis).
- Collega’s meenemen tijdens het ontwikkeltraject* (en niet pas als er een eindproduct ligt).
- Gebruikmaken van de beschikbare *kennisdeelmomenten* (zoals studiedagen voor het team)
- Initiatief* nemen om collega’s te informeren over de activiteiten (tijdens teamoverleg, in de nieuwsbrief, via een artikel in een vaktijdschrift, het geven van een workshop), en zorgen voor follow-up.

B. Randvoorwaarden voor kennisbenutting en -deling

4. Docentgroep zelf:

- Creëren van een *veilige sfeer* van vertrouwen en openstaan voor anderen binnen de groep.
- Keuze voor een eenduidige samenstelling groep (bijv. een sectie).
- Keuze voor inbreng vanuit verschillende invalshoeken en diverse vormen van expertise.
- Samenwerken binnen de groep vanuit gedeeld eigenaarschap van het proces en het beoogde product.
- Zorgdragen voor actieve betrokkenheid en inbreng van iedereen.
- Gezamenlijk vaststellen van een werkplan met duidelijke tussendoelen en streefdata daarvoor.

5. Schoolleiding/projectleiding:

- Regelmatig informeren van de schoolleiding over de activiteiten, de doelen en de eigen inbreng in het leerteam.
- Facilitering in tijd en ruimte in het rooster/jaartaak bespreken.
- Bespreken van de mogelijkheden voor/bijdrage aan kennisdeling.
- Afspraken maken over de verbinding met schoolbrede thema's.

6. School als professionele leergemeenschap:

Een school als professionele leergemeenschap beschouwen we als een schoolorganisatie waarbinnen docenten zoveel mogelijk ruimte hebben om het onderwijs vorm te kunnen geven en te werken aan hun eigen professionele ontwikkeling.

- Draag eraan bij dat docenten leren van elkaar en kennis en ervaringen delen.
- Draag eraan bij dat docenten constant bezig zijn met professionaliseren, dankzij externe en interne scholing.
- Draag eraan bij dat docenten samen onderwijs ontwerpen.
- Draag eraan bij dat docenten een onderzoekende houding hebben.
- Draag eraan bij dat docenten en schoolleiders betrokken zijn bij school en dat draagvlak is/komt voor veranderingen.
- Draag eraan bij dat er bijpassend personeelsbeleid is, gericht op professionaliseren.
- Draag eraan bij dat er onderling vertrouwen en collegiale ondersteuning is in school.

Bronvermelding

Van Schaik, P.W., Volman, M.L.L., Admiraal, W., & Schenke, W. (in voorbereiding). Barriers and conditions for teachers' utilisation of academic knowledge.

Meer informatie over kennisbenutting door docenten:

<http://www.kohnstamminstituut.uva.nl/kennisbenutting/index.html>